

การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
**A STUDY OF DIGITAL LEADERSHIP COMPONENTS
OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER SAKON NAKHON
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3**

ธัญลักษณ์ สิทธิสาร^{1*}

อภิสิทธิ์ สมศรีสุข²

บุญมี ก่อบุญ³

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Thanyalak Sitthisan¹

Apisit Somsrisuk²

Boonmee Korboon³

^{1,2,3}Sakon Nakhon Rajaphat University, Thailand

*Corresponding Author E-mail: Thanyalak8009@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยใช้กระบวนการวิจัยจากเอกสาร ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย จำนวน 12 แหล่ง ที่มีค่าความถี่ตั้งแต่ 5 หรือร้อยละ 41.67 ขึ้นไป เพื่อคัดสรรองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตารางสังเคราะห์ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วน 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่ามี 5 องค์ประกอบ ที่มีค่าความถี่ตั้งแต่ 5 หรือร้อยละ 41.67 ขึ้นไป ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การรู้ดิจิทัล 3) การสื่อสารดิจิทัล 4) ความร่วมมือ 5) วัฒนธรรมดิจิทัล และการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด ทุกองค์ประกอบ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำดิจิทัล; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research explores the digital leadership components of school administrators under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3. The study employs a two-step research approach, 1) Studying the synthesis of digital leadership components based on 12 relevant sources with a frequency from 5 or as required 41.67 and up. 2) Evaluating the applicability of these digital leadership components for educational institution administrators. The tools were synthesis table and a 5 - level scale questionnaire the data statistic were frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research findings reveal:

Digital leadership of school administrators encompasses five key components with a frequency from 5 or as required 41.67 and up: 1) digital vision, 2) digital literacy, 3) digital communication, 4) collaboration, 5) digital culture. The evaluation of the suitability of these digital leadership components of educational institution administrators indicated an overall highest level. And when considering each component, it was at the highest level in every element.

Keywords: Digital leadership; School administrators

บทนำ

การขับเคลื่อนการบริหารคุณภาพการศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ ดิจิทัลของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการด้านยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนา ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา มุ่งเพิ่ม และขยายช่องทางการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าไปในการ เรียนการสอนเพื่อสร้างความคุ้นเคย และยกระดับความสามารถ ด้านการอ่านของนักเรียนสำหรับเป็นฐานใน การเรียนรู้วิชาอื่น ๆ จัดหาและบริหารจัดการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่ทันสมัยให้แก่ทุก สถานศึกษา สร้างแพลตฟอร์มดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้ และสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ และการสร้างอาชีพ อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน หนังสือและตำราเรียนในระบบดิจิทัล จัดทำระบบฐานข้อมูล (Big Data) และระบบรายงานผลการใช้ฐานข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน ทันสมัย และ สามารถเชื่อมโยงเข้ากับระบบฐานข้อมูลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของส่วนราชการ หน่วยงาน อื่น ๆ จัดหา วัสดุอุปกรณ์ที่มีมาตรฐานแก่สถานศึกษาเพื่อให้สามารถรองรับการจัดการเรียน การสอนทางไกล และส่งเสริม ให้ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้เชิงลึก ผ่านบทเรียนที่หลากหลาย (Massive Open Online Course: MOOCs) รวมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมสำหรับค้นหาช่องทางในการ สร้างอาชีพ (สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม, 2565, หน้า 32)

ในการพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาต้องมียุทธศาสตร์ประกอบหลายอย่างปัจจุบันเทคโนโลยี สารสนเทศมีความเกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตประจำวันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ทุกคนควร

เสริมสร้างความเป็นพลเมืองดิจิทัลเพื่อส่งเสริมให้เกิดการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น สามารถติดต่อสื่อสารได้ อย่างมีมารยาท รู้จักการเคารพสิทธิของผู้อื่น และเข้าใจในสิทธิของตนเอง สามารถใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบ รู้จักป้องกันตนเองจากภัยคุกคามทางดิจิทัล เพื่อก้าวเข้าสู่ความเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัลได้อย่างภาคภูมิ การใช้ดิจิทัลอย่างปลอดภัย (วรยุทธ วัฒนา, 2563, หน้า 27)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีเป้าหมายที่ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะ สมรรถนะ การสนับสนุนพื้นที่นวัตกรรมการจัดการศึกษาให้เป็นต้นแบบการพัฒนาวัตกรรมการศึกษาและการเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้กล่าวถึงโรงเรียนคุณภาพ โรงเรียนที่มีความเหมาะสม ความพร้อม ด้านกายภาพ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีความสามารถในการบริหารจัดการ การบริหาร ชุมชนและเครือข่าย มีการบริหารการเปลี่ยนแปลงเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม ครูมีความสามารถ ในการจัดการ เรียนรู้ มีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารและครูมีการพัฒนาตนเอง ในด้านวิชาชีพ โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการครูและบุคลากรทางการ ศึกษาทั้งระบบ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, 2565, หน้า 39)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เพื่อจะได้นำผล การศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลในการหาแนวทางในพัฒนาการภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะดิจิทัลในการบริหาร สถานศึกษาโดยปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัยรู้เท่าทันเทคโนโลยี จะส่งผลทำให้การบริหารงานในสถานศึกษา สะดวกมากยิ่งขึ้น และส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาได้มีศักยภาพทางด้าน เทคโนโลยีดิจิทัล สามารถปรับตัวภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อการ พัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ซึ่งมีลำดับขั้นตอนที่สำคัญประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร เพื่อทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จากแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง จำนวน 12 แหล่ง เครื่องมือเป็นแบบตารางสังเคราะห์ตามแนวคิดและงานวิจัยของนักวิชาการและนักวิจัย โดยแจกแจงจากหลายแหล่งข้อมูล และสรุปผลโดยใช้เกณฑ์ค่าความถี่ตั้งแต่ 5 หรือร้อยละ 41.67 ขึ้นไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 ไปเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

(1) สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่สังเคราะห์ได้ตามขั้นตอนที่ 1 แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนประยุกต์ตามแนวทางของ Likert ซึ่งได้กำหนดค่าคะแนนของคะแนนช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ

(2) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ

(3) ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยนำองค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์ เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ

1. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยนำองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่สังเคราะห์ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณายืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบ จำนวน 5 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1.1 อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร วุฒิการศึกษาปริญญาเอกขึ้นไป และประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จำนวน 1 คน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 วุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน

1.3 ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 วุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสังเคราะห์องค์ประกอบและแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารใช้สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามและเป็นเครื่องมือในการประเมินความเหมาะสม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามปลายปิด แบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติ ดังนี้

3.1 วิเคราะห์สภาพทั่วไป ด้วยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ

3.2 วิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีระดับผลการดำเนินงาน โดยยึดเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายความว่า องค์ประกอบมีความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายความว่า องค์ประกอบมีความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายความว่า องค์ประกอบมีความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายความว่า องค์ประกอบมีความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายความว่า องค์ประกอบมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่มี ความเหมาะสม

ผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งได้ จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ จากการสังเคราะห์เนื้อหาและองค์ประกอบจากเอกสาร มาทำเป็นตารางสังเคราะห์องค์ประกอบโดยแสดงในรูปความถี่และคัดสรรองค์ประกอบที่มีความถี่ 5 หรือร้อยละ 41.67 ขึ้นไป พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การรู้ดิจิทัล 3) การสื่อสารดิจิทัล 4) ความร่วมมือ 5) วัฒนธรรมดิจิทัล ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์ความถี่ขององค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

องค์ประกอบ ภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหาร สถานศึกษา	ชุดิรัตน์ กาญจนธัญญ์(2562)	กาญจนารัตน์ สุขแสน (2563)	สุชญา โกมลวานิช (2563)	กันตชาติ กุตนอก (2565)	จิราภรณ์ ปกรณ์ และคณะ (2565)	ณัฐธิดา สงค์แก้ว (2565)	บุษยพรรณ สุระคาย (2565)	ประวิทย์ ใจยรรยง (2565)	มอญ่ามัตร์สุตัน ลือปากระดูดิ้ง (2565)	Eric Sheninger (2014)	Ellott (2017)	Julia K. Eberl, Paul Drews (2021)	ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่คัดสรร
1. การรู้ดิจิทัล	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓		✓	✓	9	75	✓
2. วิสัยทัศน์ดิจิทัล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	11	91.67	✓
3.ความร่วมมือ	✓				✓	✓	✓	✓				✓	6	50	✓
4. วัฒนธรรมดิจิทัล		✓			✓	✓			✓		✓		5	41.67	✓
5. การสื่อสารดิจิทัล			✓			✓	✓		✓	✓			5	41.67	✓

จากตารางที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความถี่ตั้งแต่ 5 หรือร้อยละ 41.67 ขึ้นไป มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การรู้ดิจิทัล 3) การสื่อสารดิจิทัล 4) ความร่วมมือ 5) วัฒนธรรมดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ซึ่งสรุปผลการประเมินความเหมาะสมของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อ	องค์ประกอบ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	วิสัยทัศน์ดิจิทัล	5	0	มากที่สุด
2	การรู้ดิจิทัล	4.95	0.14	มากที่สุด
3	การสื่อสารดิจิทัล	5	0	มากที่สุด
4	ความร่วมมือ	4.96	0.08	มากที่สุด
5	วัฒนธรรมดิจิทัล	4.91	0.13	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม		4.96	0.04	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด ทุกองค์ประกอบ

อภิปรายผล

การศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในครั้งนี้ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้ประเมินความเหมาะสมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้องค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำดิจิทัลที่มีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีจำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การรู้ดิจิทัล 3) การสื่อสารดิจิทัล 4) ความร่วมมือ 5) วัฒนธรรมดิจิทัล ซึ่งผลการวิจัยที่ออกมาเช่นนี้เนื่องมาจากการศึกษาเพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษานั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างหลากหลายและรัดกุมร่วมกับการใช้แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำดิจิทัลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารอีกครั้ง ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบตามที่ได้สังเคราะห์มาและมีการเพิ่มเติมรายละเอียดในประเด็นตัวบ่งชี้บางตัวเพื่อให้มีความชัดเจนมากขึ้นและสอดคล้องตามบริบทของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 มากขึ้น ดังนั้น ผลการวิจัยจึงทำให้ได้องค์ประกอบและตัวชี้วัดของภาวะผู้นำดิจิทัลเป็นไปตามที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น สอดคล้องกับ สุขญา โกลวานิช (2563, หน้า 47) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลสูง ก็จะได้เปรียบในการแข่งขันที่จะนำไปสู่ การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน สามารถบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดรับกับเป้าหมายและทิศทางการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับ กัญญารัตน์ สุขแสน (2563, หน้า 54) ได้กล่าวว่า ผู้นำในยุคดิจิทัลจำเป็นที่จะต้องเข้าใจทิศทางการเปลี่ยนแปลงองค์การที่เกิด ใน ยุคดิจิทัล โดยสามารถปรับองค์การได้อย่างรวดเร็วและพร้อมที่จะเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ สอดคล้องกับ มูฮำหมัดรุสสัน ลือปากะลูติง (2565, หน้า 23) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เนื่องจากเป็นกระบวนการหรือพฤติกรรมของผู้บริหารที่มีความตระหนักถึงความรู้ความเข้าใจ การมีวิสัยทัศน์และใช้สารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ มีความสามารถประเมินและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสมซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลให้ก้าวทันกับ การเปลี่ยนแปลงที่ก้าวล้ำทางดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัยเรื่ององค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลจากการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้ทราบถึงองค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มี 3 องค์ประกอบ ที่ต้องนำไปหาแนวทางในการพัฒนาต่อไป ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการนำองค์ประกอบข้างต้นไป เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครู

1.2 ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล และความร่วมมือ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรคำนึงถึงการการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลและความร่วมมือ ที่ผู้บริหารสถานศึกษาพึงได้รับอย่างเหมาะสม

1.3 ผู้บริหารควรพิจารณาองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา องค์ประกอบอื่น ๆ ในการวิจัยในครั้งนี้ด้วย เนื่องจากมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบใกล้เคียงกัน ได้แก่ วิสัยทัศน์ดิจิทัล การสื่อสารดิจิทัล ความร่วมมือ การรู้ดิจิทัล และวัฒนธรรมดิจิทัล

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

2.2 ควรศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อจะได้ทราบว่าองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านใดที่มี ความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน

เอกสารอ้างอิง

กัญญารัตน์ สุขแสน (2563), รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. วิทยาลัยครูสุริยเทพ.

กันตชาติ กุดนอก (2565), ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

จิราภรณ์ ปกรณ์ และคณะ (2565), รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารรัชต์ภาคย์, 16(48), 396-410.

- ชุตีรัตน์ กาญจนธนชัย. (2562), *ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ณัฐธิดา สงค์แก้ว. (2565), *ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุษยพรรณ สุระคาย (2565), *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประวิชัย ใจย์สุคนธ์ และคณะ (2565), *สภาพความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1*. วารสารรัชต์ภาคย์, 16(48), 90-104.
- มูฮำหมัดรุสสัน ลือบาเกตุติง (2565), *ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษาตวัน กระบี่*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วรยุทธ วิลามาต. (2563). *ความต้องการจำเป็นในการเป็นพลเมืองดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุชนา โกมลวานิช. (2563). *ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. บัณฑิต วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. (2565). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2565*. เข้าถึงได้ จาก <https://sakonnakhon3.go.th/new/>. 28 มิถุนายน 2566.
- สำนักงานปลัดและกระทรวงยุติธรรม. (2565). *แผนปฏิรูปราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)*. เข้าถึงได้ จาก https://www.moj.go.th/attachments/20230425144430_71259.pdf 5 กรกฎาคม 2566.
- Eberl, Julia Katharina and Drews, Paul, "Digital Leadership — Mountain or Molehill? A Literature Review" (2021). *Wirtschaftsinformatik 2021 Proceedings*. 5. TRACK 17: DIGITAL TRANSFORMATION & BUSINESS MODELS
- Elliott T. (2017). *Digital Leadership: A Six-Step Framework For Transformation*. Retrieved from <https://1th.me/ZQPLH>. June 5th 2023.
- Sheninger, E. (2014). *Digital Leadership: Changing Paradigms for Changing Times*. United States of America: Corwin.